

SÅDAN KAN DU LEVERE KALVE TIL UDVIKLINGSARBEJDET

Hvis du har lyst til at levere krydsningskalve efter Charolais- eller Angustyre og bor i Jylland – syd for Limfjorden – kan du henvende dig til konsulent Rasmus Skovgaard Stephansen, SEGES, tlf. 8740 5459, rass@seges.dk.

Reducer klimaaftrykket og tjen flere penge

SEGES efterlyser kalve til et fireårigt udviklingsarbejde, der gennem avl og den nyeste genteknologi skal skabe en klimavenlig slagtekalv, som vil blive en gevinst for både mælke- og slagtekalveproducenter.

Vi kan og skal altid blive bedre. Det motto gennemsyrrer dansk landbrug; også når det gælder om at reducere branchens i forvejen lave klimaaftryk. Derfor har SEGES indgået et samarbejde med bl.a. Aarhus Universitet, Danish Crown, Viking Genetics og fem slagtekalveproducenter om at skabe en klimavenlig slagtekalv gennem avl og genteknologi.

"Vi vil undersøge, om der findes gener, som er med til at give et lavere metanudslip fra slagtekalve. Det kan måske være endnu en klap, vi kan skrue på i det store arbejde, kvægbruget allerede udfører for at sænke klimapåvirkningen," siger Trine Barrett, afdelingschef, HusdyrInnovation, SEGES, om det fireårige samarbejde med et budget på 20 mio. kr.

Målet er at udvikle avlsværdital, som gør det muligt at identificere de kødkvægstyre, som giver kalve, der slipper mindst metan ud i atmosfæren, udnytter foderet mest effektivt og giver det møreste kød. Den slags kalve vil ikke kun gavne klimaet, men også både mælke- og slagtekalveproducenternes økonomi.

"Populært sagt vil kagen, der skal deles mellem slagtekalveproducenten og mælkeproducenten, blive større. Det er med andre ord til gavn for begge parter," forklarer afdelingsleder, Anders Fogh, SEGES, som står i spidsen for udviklingsarbejdet.

Kalve med Angus- eller Charolais-far

At udvikle et avlsmæssigt værktøj, som kan bruges til at finde de bedste kødkvægstyre, kræver ifølge Anders Fogh rigtig mange registreringer. Derfor skal der afprøves ca. 12.000 krydsningskalve, som skal opfedes i de fem deltagende slagtekalvebesætninger.

"Men for at få nok kalve – og kalve af forskellige krydsningskombinationer – har vi brug for hjælp fra mælkeproducenter med renrace Holstein-besætninger, som vil sælge deres krydsningskalve til de fem deltagende slagtekalveproducenter," forklarer Anders Fogh og uddyber: "Ved kun at arbejde med kalve, som har en Holstein-mor, øger vi mulighederne for at kunne beregne sikre tal for kødkvægstyrenes avlsmæssige niveau."

SEGES og Viking vil udvælge den sæd, som køerne skal insemineres med. "Ud over sæd fra Blåkvæg – der er mest brugt til krydsninger – vil vi anvende sæd fra Charolais og Angus," forklarer Anders Fogh. "Vi er derfor på jagt efter mælkeproducenter, som ønsker at lave kalve med en Angus- eller Charolais-tyr som far." Han understreger, at eftersom krydsningskalve efter Angustyre ikke giver den samme afregning til mælkeproducenten, som krydsninger af Blåkvæg, vil mælkeproducenten blive kompenseret med 100 kr. ekstra for kalve, hvis far er en Angustyr.

Ukendte fordele

Men hvorfor anvende sæd fra andre racer end Blåkvæg? Fordi arbejdet med at skabe den klimavenlige kalv måske kan vise hidtil ukendte fordele ved andre racer, så det viser sig, at de i sidste ende har produktionsøkonomiske fordele.

"Vi ved, at Angus giver en højere spisekvalitet. Men i vores forskning kommer vi måske frem til, at Charolais- og Anguskrydsningskalve har mindre metan-udledning eller udnytter foderet bedre."

Anders Fogh, SEGES

Afdelingschef Trine Barrett betoner betydningen af, at forsøget med målinger af kalvene ikke foregår i laboratoriet, men hos fem jyske slagtekalveproducenter.

"Det er vigtigt for os at trække forsøgene ud i virkeligheden – ud til de landmænd, som kommer til at bruge den nye viden i deres produktion," understreger Trine Barrett.

Om fire år er værktøjet til at vælge de bedste tyre klar. Derefter skal tyrene bruges til inseminering – og så kan der fødes klimavenlige kalve.

/ HENRIK LOMHOLT RASMUSSEN, SEGES

Deltagerne i projektet er SEGES, Danish Crown, AU Food, AU Molekylærbiologi og Genetik, Viking Danmark og Viking Genetics, Frontmtec samt Allflex Danmark. Projektet er støttet af Landbrugsstyrelsen gennem erhvervsstøttestøtningen Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP).

IFCN spår **positive takter** for den globale mælke

Mælkeproduktionen på verdensplan ventes at stige med 45 pct. frem til 2040 og imødekommes af en øget efterspørgsel. Mejeriprodukter vil klare sig fint i konkurrencen med alternativer til mælk, men sektoren er nødt til at udvikle sig. Klare budskaber fra IFCN-konference 2019.

Produktionen af mælk er de seneste 20 år steget med 63 pct. på verdensplan. Det årlige forbrug pr. person ligger i gennemsnit på 116,5 kg mælk, hvilket svarer til en stigning på 26 pct. i samme periode. Ser man på forbruget i Danmark, ligger vi i den høje ende med ca. 500 kg mælk pr. person. Det er dog faldende. Tallene stammer fra IFCN, som er et forskningsnetværk for økonomer og eksperter inden for mælkeproduktion. Netværket arbejder med sektorudvikling, landbrugsøkonomiske analyser og forskningsmetoder.

Men hvordan ser IFCN så på, hvordan markedet for mælk vil udvikle sig de næste 20 år? Det fik man et bud på ved den årlige IFCN-konference i

Berlin for nylig. Her lød forventningen, at mælkeproduktionen vil stige med 45 pct. frem til 2040, og at den globale handel med mejeriprodukter næsten vil fordobles. Efterspørgslen vil være drevet af en befolkningstilvækst på 23 pct. og en stigning i efterspørgsel pr. indbygger på 20 pct.

Mælken overlever fint alternativer

Specielle typer af mælk og plantebaserede drikkeprodukter vinder popularitet – især i den vestlige verden, hvor forbrugere kræver nye typer af "mælk". De velprøvede ernæringsmæssige fordele ved mælk fra køer er til gengæld mindre i fokus. Ser man på konkurrencen fra plantebaserede og andre alternative former for "mælk", forventer IFCN imidlertid, at mejeriprodukter vil klare sig fint. Salget af plantebaserede drikkevarer vokser ganske vist hurtigt både i værdi og volumen, men indtil videre har produkterne en lille markedsandel. I 2018 repræsenterede plantebaserede drikkevarer 4 pct. af salget af komælk. Og selvom alternative former for "mælk" vinder frem, viser IFCN's analyser, at mælk og mejeriprodukter har

en fremtid. Ikke desto mindre er mælkesektoren nødt til at udvikle sig og gøre en seriøs indsats for at efterleve fremtidens behov fra forbrugerne, lød budskabet på konferencen.

IFCN arbejder med følgende tre hovedtyper af alternativ mælk:

- *Alternative produkter fra forskellige kilder:* Plantebaseret mælk, syntetisk mælk og ost osv.
- *Mælkeprodukter med special landbrugspraksis og tilgang til markedet:* Økologiske, biodynamiske, lokalt producerede, GMO-fri osv.
- *Mejeriprodukter med ændret sammensætning via tiltag i produktion eller forarbejdning:* Ændringer i den rå mælk via fodring, avl m.m., laktosefri mælk osv.

IFCN's konklusion for specielle og alternative typer af mælk er, at differentiering af mælk tilføjer og skaber merværdi. Økologisk og lokal mælk værdsættes af forbrugerne som specialmælk, og forbrugerne ønsker at støtte deres lokale område og kende kilden til produkterne. Samtidig er de-

FOTO: COLOURBOX

'Indretning af stalde til kvæg' blev lanceret i mejeriselskabet Mengnius hovedkvarter i juni måned. Foto: SEGES

Dansk staldindretning skal give bedre dyrevelfærd i Kina

Danske anbefalinger om indretning af stalde er blevet oversat til kinesisk. Nu skal der fokus på dyrevelfærd i Kinas kvægbesætninger.

Håndbogen 'Indretning af stalde til kvæg – Danske anbefalinger' er blev oversat til kinesisk og netop præsenteret på en stor konference i Kina. Med bogen er det meningen, at der skal sættes yderligere fokus på staldindretning og design for at højne dyrevelfærden i de kinesiske stalde.

"I mange af de store besætninger er der efterhånden kommet godt styr på hygiejnen og mælkekvaliteten, mens der har været mindre fokus på fx klovproblemer," forklarer specialkonsulent Helge Kromann, SEGES, som selv var til stede ved præsentationen i Kina.

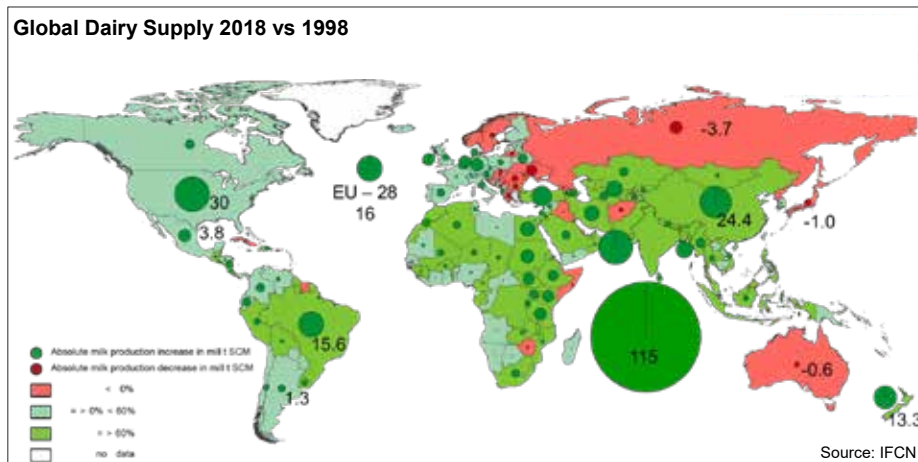
"Både rent managementmæssigt og i forhold til staldindretningen er der mange ting, der kan forbedres i de kinesiske besætninger," fortæller Helge Kromann.

"Det gælder fx udformning af gangarealer, hvor de fleste stalde er indrettet med fast gulv, der skrubes med en læssemaskine. Gulvene er uden nogen form for dræn og oftest udført i en dårlig håndværksmæssig kvalitet med ujævnheder og lunker på gulvene," lyder det fra specialkonsulenten.

Dansk førerposition i dyrevelfærd

Udgivelsen af håndbogen er et resultat af et samarbejde mellem SEGES og CDMTCC (China-Denmark Milk Technology Cooperation Centre). Centeret drives af Arla sammen med deres samar-

produktion de næste 20 år

Figuren viser ændring i mælkeproduktionen de seneste 20 år. Tallene viser ændringen i produktion i millioner tons EKM siden 1998. De røde lande har haft en faldende produktion, og de grønne har haft en stigende produktion.

res efterspørgsel drevet af ønsket om at beskytte miljø og dyr. Og følelsesmæssige historier berører forbrugerne mere end fakta. Derfor er det på langt sigt vigtigt at markedsføre reelle værditilvækstprodukter med effektive kampagner og

enkle beskeder, lyder budskabet. Læs mere om IFCNs budskaber om fremtidens mælkeproduktion på landbrugsinfo.dk/merekvaegnyt

/MORTEN NYLAND, SEGES

bejdspartner, det kinesiske mejeri Mengniu, der er Kinas næststørste mejeriselskab. Centeret yder rådgivning til mejeriets leverandører, der består af godt 600 mælkeproducenter, der i gennemsnit har 800 køer og producerer omkring 5 mia. kg mælk om året. Der rådgives om almindelige produktionsforhold, fodring, magagement, Lean, staldindretning og mælkekvalitet.

“Både rent managementmæssigt og i forhold til staldindretningen er der mange ting, der kan forbedres i de kinesiske besætninger.”

Helge Kromann, SEGES

“Vi er selvfølgelig meget stolte af, at man i Kina har valgt at købe vores anbefalinger til staldindretning. Men det sætter også tingene i relief og bekræfter os i, at vi er nogle af de førende i verden på netop god dyrevelfærd og staldindretning,” fortæller Helge Kromann.

Lanceringen af bogen blev fejret ved en storstilet ceremoni med 750 indbudte gæster i byen Hohhot, der ligger 500 km nordvest for Beijing, hvor Mengniu har sit hovedkvarter.

/KIRSTEN MARSTAL, SEGES

Få mere ud af din mineralblanding

Flere opgørelser viser, at der ikke umiddelbart er nogen sammenhæng mellem produktionsresultater og udgifter til mineralblandinger hos mælkeproducenter. Alligevel er der i dag fortsat en meget stor variation i omkostningerne til mineraltilskud: mellem 200 til 800 kr. pr. årsko – og nogle gange endda højere.

Er du mælkeproducent, og stiller du spørgsmålstegn ved, om omkostningerne til mineraler hænger sammen med bl.a. mælkeydelse og sundhed, så har du muligheden for at indgå i et forsøg, hvor vi følger din besætning tæt over to år, og ud over tæt opfølgning på produktions-, reproduktions- og sundhedsparametre bl.a. tilbyder analyser af mineral- og tilskudsfoder samt grovfoderanalyser og KMP-fuldfoderanalyser af din foderblanding.

Du skal som udgangspunkt fodre med en gård-mineraløsning og være villig til at gå over til en typeblanding suppleret med fodersalt og kridt i en længere periode. Vi vil bistå dig med korrektion af foderplaner. Strategier for udvejning og håndtering af mineralblanding, salt og kridt vil være en del af forsøget med hensyn til at kunne opnå besparelser uden tab af sikkerheden i den daglige fodring.

KONTAKT OS for en uforpligtigende snak:

Seniorkonsulent Betina Amdisen Røjen, mobil 2870 4713, bamr@seges.dk eller chefkonsulent Niels Bastian Kristensen, mobil 3051 3108, nbk@seges.dk. Du kan læse mere om undersøgelsen i artiklen 'Test værdien af din gårdmineralblanding' på landbrugsinfo.dk/merekvaegnyt

/BETINA AMDISEN RØJEN, SEGES

HUSK salmonellablodprøver

– hvis du har ejendom med kvier eller kviehotel

Husk, at du skal udtage overvågningsblodprøver 1-2 gange årligt, hvis du har kvier stående et andet sted end på din mælkeleverende ejendom – eller hvis du har kviehotel.

Vi er godt inde i andet halvår af 2019. Husk derfor, at du skal udtage overvågningsblodprøver 1-2 gange årligt, hvis du har kvier stående et andet sted end på din mælkeleverende ejendom – eller hvis du har kviehotel. Om der skal tages prøver én eller to gange afgøres af, hvor mange besætninger, der modtages dyr fra:

- Hvis ejendommen kun modtager dyr fra én besætning, skal der udtages 8 blodprøver én gang årligt. Prøverne skal udtages af kvier, der er indsat inden for de seneste 2 måneder. Dog skal dyrene have opholdt sig på ejendommen i minimum 3 uger. Hvis der ikke er indsat 8 dyr inden for de seneste 2 måneder, udtages blodprøverne af tidligere indsatte dyr.
- Hvis ejendommen modtager dyr fra flere forskellige besætninger, skal der udtages blodprøver 2 gange årligt. Det vil typisk dreje sig om kviehoteller. Der skal tages 8 blodprøver med et interval på mindst 5 måneder og højst 8 måneder. Også i disse besætninger skal prøverne udtages af kvier, som er indsat inden for de seneste 2 måneder, og som minimum har opholdt sig på ejendommen i 3 uger.

/BETINA TVISTHOLM, SEGES

FOTO: SEGES

Nye digitale kurser på engelsk

SEGES har produceret to nye digitale kurser på engelsk til bedriftens udenlandske medarbejdere.

I disse år stiger andelen af udenlandske medarbejdere på kvægbedrifterne. Og med antallet stiger efterspørgslen på undervisningsmateriale til at opkvalificere og uddanne dem. Derfor har SEGES produceret en række digitale kurser på både dansk og engelsk, som løser netop denne opgave. Seneste skud på stammen er kurserne om Mælke kvalitet og Kælvningsmanagement, som nu også findes i en engelsk udgave.

Otte gratis kurser på engelsk

Med de to nye tilføjelser er antallet af digitale kurser på engelsk oppe på otte. Ud over 'Milk Quality' og 'Calving Management' findes der også kurser som 'Colostrum allocation and milk feeding', 'Planning and management of calf care', 'Hygiene in the calf pen', 'Spot the sick calf', 'Learn more about the lists in DMS' og 'Motivation of employees'.

Du finder samtlige digitale kurser på engelsk på landbrugsinfo.dk/courses. God fornøjelse.

/ ERIK SUHR, SEGES

Du kan finde kurserne ved at scanne QR-koden her. Så er du hurtigt i gang.

Bliv klogere på DMS-afregningsmodulet

Hvis du gerne vil vide mere om, hvad DMS-afregningsmodulet går ud på, er der hjælp at hente i både faktaark, film og podcast.

Du kan læse, se eller lytte, hvis du gerne vil vide mere om prissætning af dine kalve i DMS-afregningsmodulet. SEGES har nemlig produceret både faktaark, film og podcast, der forklarer, hvad DMS-afregningsmodulet er, og hvordan det bruges.

DMS-afregningsmodulet sikrer en fair prissikring for både mælke- og slagtekalveproducent. Modulet giver samtidig en nem digital databehandling i forbindelse med fakturering.

/ LONE SYLVEST SØGAARD, SEGES

FILMEN finder du på segés.tv under fanen 'Kvæg'

PODCASTEN ligger på segés.podcast.dk

FAKTAARKET findes på landbrugsinfo.dk/slagtekalve eller ved at scanne QR-koden her:

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Eric Persson, Johanna Westman og Anna Sjögren er tre af lærerne i Svenskt Kött's digitale kødskole. Foto: Svenskt Kött, Fredrik Persson

Små film lærer svenskerne om kød

Den svenske kødbranche, Svenskt Kött, har udviklet en digital grunduddannelse i håndtering og tilberedning af kød til forbrugeren. Konceptet, som de kalder Köttskolan, består af små film på Youtube, i alt 62 lektioner fordelt på otte forskellige 'uddannelser'.

Emnerne spænder vidt, selv om det alt sammen handler om at håndtere kød med det bedste mulige resultat til følge. Blandt de mest populære film er 'Sådan steger du kød på panden', 'Kød der egner sig til Sous Vide' (vakuumpakket kød der 'langtidsgoges' ved lav varme), og 'At fryse og tø kød'.

Man kan også blive klogere på 'Hvilken slags kød passer til hvilken tilberedning', 'Køkkenhygiejne' og 'Svensk oksekødsproduktion og klima'.

Jenny Elsmark, der er kommunikationschef i Svenskt Kött, fortæller, at viden om korrekte tilberedningstemperaturer og forskellige udskæringer muligheder ikke længere er gængs hos den svenske forbruger.

"Vi så et behov for at øge både kendskab og evner til at håndtere kød, og derfor lancerede vi Köttskolan. Konceptet er helt korte uddannelser, som det er meningen, du skal kunne nå at tage på vej hjem i bussen," siger Jenny Elsmark.

Siden lanceringen i september 2017 har Köttskolan haft 500.000 sidevisninger, over 111.000 unikke besøgende og fået 752 registrerede brugere. Alle film er superkorte, og man behøver ikke at være registreret bruger for at se dem.

Se Köttskolan på svensktkott.se/kottskolan

/ LONE SYLVEST SØGAARD, SEGES

Köttskolan finansieres med støtte af EU i Interreg Öresund-Kattegat-Skagerrak European Regional Development Fund via projektet Efterfrågedriven innovation för högre kvalitet på nötk- och lammkött.